

nehézségeket támasztanak. Hangsúlyoztam továbbá, hogy a magyar kormány milyen készségesen engedélyezi, sőt támogatja a magyarországi francia kulturális tevékenységeket, aminek jeléül legutóbb több francia elemi iskola felállítását engedélyezte Magyarországon. Felhívtam figyelmét végül a budapesti francia lektorátus és Intézet sikeres felállítására és működésére, valamint a francia-magyar gazdasági kapcsolatok örvendetes fejlődésére is.

Paris követ kijelentéseimre csupán azzal válaszolt, hogy panaszom kérdését meg fogja vizsgálni. A továbbiakban – midőn politikai kérdésekre akartam átterelni a beszélgetést – ezek elől Paris következetesen és jegesen elzárkózott. Végül még felemlítettem, sajnálom, hogy Bidault külügyminisztert ritkán látom és hogy gyakrabbi találkozásaink az országaink közötti viszony szempontjából bizonyára üdvösek volnának.

Paris követ ez utóbbi kijelentéseimet is láthatólag hidegen fogadta és válasz nélkül hagyta.

A közöttünk lefolyt beszélgetés még jobban megerősített azon feltevésemben, hogy a franciaországi magyar intézmények elleni intézkedések kizárólag vexatura jellegűek, és a francia hatóságoknak eszük ágában sincs azokat mérsékelni vagy beszüntetni. Legfeljebb abban reménykedhetünk, hogy a Quai d'Orsay intervenciójának eredményeképp diplomatikusabb és esetleg enyhébb formák között fogják a tervezett rendszabályokat végrehajtani.

MOL XIX-J-30-a 22. doboz (egykorú másolat)

442. KÁROLYI MIHÁLY MOLNÁR ERIKHEZ

(Párizs, 1948. március 25.)

Fent hivatkozott rendeletre tisztelettel jelentem, hogy a sorbonne-i magyar oktatás kérdésében végleges tájékozódás végett a követségen ebédet rendeztem az összes illetékes tényezők tiszteletére. Az ebéden megjelentek: Sarraill úr, a párizsi egyetem rektora, Cholley úr, az irodalmi fakultás dékánja, a francia Külügyminisztérium kulturális osztálya részéről Joxe és Baillou urak, a francia Közoktatásügyi Minisztérium egyetemi ügyosztályának főnöke: M. Abraham, magyar részről pedig a Magyar Intézet igazgatója, Gyergyai Albert professzor, Ferenczi Edmond, a magyar kormány delegáltja az UNESCO-nál.

A rendkívül kellemes és barátságos hangulatban lezajlott összejevetel során francia illetékes részről úgy informáltak, hogy a legrövidebb időn belül elintéződik a lektorátus felállítása és Gyergyai Albert lektorra meghívása. Ehhez hozzájárultak az egyetemi kar, az egyetemi tanács, a Közoktatási Minisztérium és a Külügyminisztérium illetékes tényezői, már csak a pénzügyi jóváhagyás van hátra, amely bizonyosan meglesz és ez év március 31-én kerül tárgyalás alá. Francia részről kifejtették, hogy mivel Gyergyai professzor lektori székét csak április vége felé foglalhatná el, vagyis a jelenlegi tanév már igen előrehaladott szakaszában, kívánatosabb, hogy előadásait csak jövő ősszel kezdje meg és addig néhány lektori minőségén kívüli előadást tartson.¹ Ami Sauvageot professzor előadói megbízását és a sorbonne-i magyar tanszék felállítását illeti, ezek más, folyamatban lévő magyar-francia kulturális ügyekkel hozatván kapcsolatba, megvalósításuk alighanem halasztást szenved. Az itteni illetékesek reális és barátságos nézete az, hogy mind az előadói szék, mind a magyar intézet felállítását célszerűbb oly időpontra venni tervbe, amikor a lektor már egy ideje működött és az ő hallgatóságából a valószínű érdeklődésre következtetni tudnak.

MOL XIX-J-k 23. doboz (eredeti). Közli: Dokumentumok Magyarország nemzetközi kulturális kapcsolatainak történetéből 1945–48. Szerk.: Gönyei Antal. Budapest, 1988. 298.

¹ A következő év politikai eseményei, a hidegháború eszkalációja lehetetlenné tették Gyergyai tartós meghívatását, 1950-ben az ELTE professzorává nevezték ki.

443. A PÁRIZSI MAGYAR KÖVETSÉG SZÓBELI JEGYZÉKE A FRANCIA KÜLÜGYMINISZTERIUMHOZ

(Párizs, 1948. április 3.)

En présentant ses compliments empressés au Ministère des Affaires Etrangères, la Légation de Hongrie a l'honneur de Lui accuser réception de sa note GG/AL, en date du 27 mars 1948 au sujet de la Maison Hongroise à Paris. Cette Légation a l'honneur de remercier vivement le Ministère des Affaires Etrangères pour son intervention bienveillante dans cette affaire et a l'honneur de porter à Sa connaissance qu'elle n'a pas manqué de communiquer le contenu de la note précitée à la Maison Hongroise à Paris, en l'invitant en meme temps à satisfaire aux demandes qui lui ont été adressées par la Préfecture de Police.

MOL XIX-J-30-a 22. doboz (fogalmazvány)

*

A magyar követség szívélyes üdvözetét fejezi ki a Külügyminisztériumnak, és tisztelettel nyugtázza GG/AL jelű, 1948. március 27-i keltezésű, a párizsi Magyar Házra vonatkozó jegyzékének vételét. A követségnek van szerencséje köszönetet mondani a Külügyminisztériumnak az ebben az ügyben való szíves közbenjárásáért, és tisztelettel hozza tudomására, hogy nem mulasztotta el a fent említett jegyzék tartalmát a párizsi Magyar Ház vezetésével közölni, egyidejűleg felkérve arra, hogy tegyen eleget a Rendőrprefektúra hozzá intézett felszólításának.

444. KÁROLYI MIHÁLY KHAYATT WADIHHOZ

(Párizs, 1948. április 3.)

Kedves Khayatt!

A február 12-i határozathoz mellékelt levelet, valamint március 17-i és 30-i leveleit megkaptam.

Mindenekelőtt tudomásul veszem március 17-i levelében benyújtott lemondását. Ez alkalommal hadd köszönjem meg Önnek eddigi fáradozásait. Valóban önfeláldozó és kötelességtudó munkát végzett.

Egyidejűleg arra kérem, szíveskedjék az ügyeket Schnitzler János úrnak átadni, hogy ezután ő irányítsa a vagyonfelügyelőséget. Természetesen a vagyonfelügyelőség végleges átszervezését csak akkor fogom foganatosítani, ha vagy én magam, vagy megbízottam, Havas Endre Budapestre jöhetünk. Egyébként lemondásáról értesítettem Vas Zoltán miniszter urat és Schnitzler Jánost is.

A tévesen ideirányított ládák szállításáért és biztosításáért 134 000 francia frankot fizettem ki. Miután Ön magára vállalta ennek az Ön hibájából felmerült költségnek kifizetését, kérem, hogy az ennek megfelelő 7500 forintot javamra lefizetni szíveskedjék.¹